ستیڤان واتس

سی و یەک منداڵ دەربارەی خەون چییان گوت ؟

وەرگێڕانی : حەمە عەباس

ستیڤان واتس شاعیرێکی ئینگلیزی زمانەو لە داوێن کێوەکانی ئالپەوە لە باوکێکی ئیتالی و دایکێکی ئینگلیزی کەوتۆتەوە، بەشێ زۆری تەمەنی خۆی لە باکووری خۆرهەلاتی لەندەن بەسەر بردووە، بەیەکی لە شاعیرە دیارو بەرهەلستکارەکان دادەنرێت و شیعرەکانی بۆ سەر چەندین زمان وەرگێڕدراون، ئەم شیعرەێ لەپاڵ چەند شیعرێکی دیکەیدا لەلایەن کچە شاعیری ئێرانی زیبا کرباسی بۆ فارسی وەرگێڕدراوە و وەرگێرانەکەش بە ئاگاداری و هاوکاری خودی شاعیرەوە بووە.

ویل دەڵێ:
بۆ هەر شوێنێک کە دەڕۆم
لە خەونەکانمدا
سپی، تەنها سپی دەدرەوشێتەوە
لە بازنەیەکی چوار دەورمدا
من بەچوار دەوریەوەم
من لە بەلەمێکدام لە دنیاکەی دیکەی خۆمدا

سەعدیە دەڵێ:
خەون ئاوێکە دەڕوات
ئاوێکە دەڕوات خەون
بە بڵق و بازنەکانیەوە
بازنەو بڵقەکان
بە سەوزەکان و سپیەکانیەوە
بە سەوز- سپیەکانیەوە !

کارلی دەڵێ:
هیچ بەربەست و سنوورێک لە خەونەکانمدا نییە
خەونە بێ یاساکان
خەونە بێ سنوورەکانم
کە سادەیی بە رووداوەکان دەبەخشن
خەونەکانم ، ئەم ژەنگە کریستاڵیانە !

دانیاڵیش دەڵێ:
خەون وەک بیرکردنەوە وایە
بیرکردنەوە وەک خەون
ئەو وێنانەی دەڕۆن
ئەو وێنانەی وەستاون
ئەو ڕەنگانەی کە ڕەنگەکانیان دیار نییە

لۆرن دەڵێ:
خەون ناناسم
بەڵام خەونێکی ناوازە وێنە دەکێشێت
کە لەژێر ئاوەکانیەوە هەوایەکی سپی هەیە
ئەویش مەلە لە سپیاتییەکاندا دەکا و
شینایییەکان لە سپیاتییەکان جیادەکاتەوە !

ئۆرلاندۆش دەڵێ:
خەونەکانم چوار خانەن
وەک ئەوەی کە لە سەردار هەڵیانکۆڵیبێ
خەونەکان وەک ئەوە دەمێننەوە
کە بابە ئوتومبێڵەکەی لە شوێنێک راگرتبێت
کە وەک هیچ جێگایەک نییە

مەروان دەیگوت:
ئەوێ بازنەیەک بوو لە جادوو
کاتێ لە سیمفۆنیا دەگەڕاینەوە
لەژوورۆچکەی خەون !
مەروان قسەێ دیکەشی دەگوت...

دێڤید دەڵێ:
تۆ ئارام دەگریت
لەناو خەون ئارام دەگریت
جیهان دەگۆڕێت
تۆ لە جیهاندا دەگۆڕێیت
خەونیش لەوسەری جەنگەڵەوە
بە گڤەگڤی باوە دێت

ئێما دەڵێ:
مانگ و هەتاو چەند بازنەیەکن
کە خەون لە نێوانیاندا ونبووە
نا
خەون لە شوێنێکی دیکەیە
رەنگە لە نێوان نۆتەکانی مۆسیقا بێ !

چارلی دەڵێ:
هەموو شتێ لە خەوندا لەناکاوە
هەموو لەناو یەکتر ونن
ونن هەموو لەناو یەکتر
لە تەلیسمێکی ئەفیون و جادوو و
لەبەر ئەوەیە....

کەریم دەڵێ:
دوعای خەون بوو
خەونی چاو
رووپۆشێک بۆ هەتاو
کڵاوی دزانی دەریایی
بێ هەستکردنی پێکانم بە کاتی خەو!

شارلت دەڵێ:
خشخشۆکەی سەر پەلکە زێڕینە بوو
نا ! مافووری ئەفسووناوی بوو بۆ رۆیشتن
نا
دەتوانم خەون وەک وێنەیەک
بخەمە ناو چوارچێوەوە

(هەنری)ش قایەخێک لە خەون دروست دەکات بە کاغەزێکی شین لەسەریا دادەنیشێت و لێی دەخوڕێت
بەڵام دەگەڕێتەوە تا پێمان بڵێ :
خەون وەک گوڵەبەڕۆژە وایە و
وەک خەون دەمێنێتەوە

ئێیمێ دەڵێ:
خەون دەستەسڕێکی کاغەزە
دەشێ نایلۆنێکی خوان بێ !
ئەهاا....
لەنێو بادا دەڕوا !
کاتێ کە هێدی هێدی
لەسەر کورسییەوە دەکەوێتە ژێر مێز
گوتمان کە ئەمە سەرەتای یارییە
خەون دەستی پێ کردبوو

بیلێ دەڵێ:
خەونیش یاریم لەگەڵ دەکات
کە کۆترە چوستەکەی خۆم هەڵدەفڕێنم
لە ئاسمانێکا هەڵیدەفڕێنم کە بردنەوەی مسۆگەر بێ
نا !
خەون (شەوە)یەکە ماڵی لەناو خانووەکەی ئێمەدایە
ئەهاا....
ئەویش خەو دەناسێت
خەونیشمان بۆ لێک دەداتەوە

گوڵێ دەڵێ:
من هێلنج دەدەم و شەیتان دەردەپەڕێ !

بە خێراییەکی وەک بروسکە
خەون وەک بازنەیەکی ژەنگاوی دەمێنێتەوە
وەک نۆتە خوار و خێچەکانی مۆسیقاو
بای هاوین

مێلینا، چیرۆکی کۆشکی بەردینی ئەفسووناوی و چل کەزی دەگێڕێتەوە
بێ ئەوەی کە بزانێ چل کەزی کێ بوو !
ئەو دەڵێ: تەنها لە خەودایە
کە ئەم جێگایە دەتوانێ ببێتە جێگایەکی دیکە و
ئەم شتانە ببن بە شتی تر
بۆ نموونە ئەم باخچەیە ببێ بەمانگ
ئەم مانگە بە باڵندە !

ببسی دەڵێ:
خەون وەکو راستی وایە
هەندێ جار روودەدات و هەندێ جاریش نا
بەڵام ببسی ئەو خەونانە باش دەناسێ کە روودەدەن و
بۆ ئێمەی لێکدەداتەوە
ببسیی دەستەپاچە و سپیهەڵگەڕاو !

کیتی دەڵێ:
چادر گوڵێکی بەهارییە
شین - وەنەوشە
بەشووسەبەندی بچکۆلەوە
نا !
خەون هەتاوە، رووناکە
لە پەنجەرە دەڕوانم و لەپڕدا بەفر دەبارێ !

تێدی دەڵێ:
لەکاتی نەخۆشیدا
خەو جێگای خۆی لە ناو نوێن دەکاتەوە
من سوور دەبینم
ڕەنگە خەون سوور بێ
ئەگەر شین بێ لە بێداری نزیکترە
بەڵام من شین نابینم !
ئایا تۆ لە خەونەکانتا شین دەبینیێ؟!

جاستین دەڵێ:
باڵندەیەکی زەردی گەورەیە
ڕەنگە بەقەد ئەم مێزە بێت !
باڵەکانی دەکاتەوە و بەمن دەڵێ کە دەمۆرم
لێم دەدات
دەنووکم لێ دەگرێت
بەڵام من دەزانم
ئەم باڵندەیە خۆی دەمۆرە
ئەم باڵندە زەردە زلە
خۆی!
نەک من

پەروین دەڵێ:
وایێ بۆ دەچم پەپوولە بێت
یان وەنەوشە
گوڵە وەنەوشەکان
باخێ پڕ لە گوڵی خەون !
یاریی بووکۆکەی پشت دەوار، لەو دیوی ئاوریشمی سپی
بە چرایەکەوە کە هەمیشە

خامۆشی دەکات و دایدەگیرسێنێتەوە !
ئێستا شتێک نابینی !
ئێستا دەبینێ

کەیوان دەڵێ:
لە خەوەڕۆییدا
خەیاڵەکانت دەتڕفێنن
راتدەکێشن
بۆ نیشتمانێک کەتیایدا
بەهەموو زمانێک دەدوێن !
فارسی
ئیسپانی
کوردی
ئینگلیزی
ئازەری
ئەفریقی
چینی و ....

چلسی دەڵێ:
لە خەونەکانمدا فڕۆکەیەک هەیە
لە شینایییەکاندا دڵخۆشم دەکا
وەک ئەوەی لەوێ
باڵندەکان هەمیشە گۆرانی بڵێن
ئاسمان وەک دەریا دەمێنێتەوە
شین وەک دەریا

ریچل دەڵێ:
ئەو هەندێ جار پەتێکی بە دەستەوەیە

که لەپشت سەریەوەی دەبەستێ و
دەتوانی بەو پەتەوە هەرکاتێ بیەوێ
لە ئاسماندا ونبێت
بەرەو گەرمایی
بەرەو شوێنێک کە ئێمە ئیتر ناتوانین بیبینین !

خالیدیش بۆ خۆی ئاگاداری قسەکانی خۆی دەبێت و وشەکانی بە ڕێکوپێکترین نیشانە وێنە دەکێشێت، خەیاڵەکانی لە شەقامە ڕاستەقینەکاندا دەڕۆن، ئەو هەموو شتێکی ماڵەوەی زۆر بە ڕوونی دێتەوە یاد

دۆمنیک دەڵێ:
وشەکان لە دەممەوە سەرەو ژێر دەبنەوە
لە دێرە ڕێکوپێکەکاندا
لە بازنە خولاوەکاندا
وشەکان دەبن بە گوڵ
دەبن بە پەپوولە
دەبن بە نیلۆفەری شین
وشەکان دەبن بە خەون
وشەکان دەبن و ...

مەریەم دەڵێ:
تۆ باوێشک دەدەی
تۆ دەکۆکیت
تۆ بەرسینچکە دەگریت
تۆ قسە دەکەی
تۆ بێدەنگ دەبیت
ماسیش لە خەونی تۆدا مەلە دەکەن
بەلەمیش لێدەخوڕن

له شیناتی دەریای شووشەیی

کامیل دەڵێ:
کاتێ سڵاو لە شەو دەکەی
خەون دەگاتە جێ
وەک ئەوەی کە هەزار ساڵ تێپەڕیبێت
وەک با
کاتێ کە لەخەو هەڵدەستی
تەنها چەند رەنگێکی شێواو
لەسەر پێڵووەکانتەوە جێماون

جنێن دەڵێ:
خەونەکانم لە چاوانمدان
لە سەرمن   لە نوێنمدان
سەماکەریش بەژێر مێزەوە دەلکێ
گۆرانیبێژ تەماشای ئەوێ دەکات
تا لێی وردبێتەوە

جیمێ دەڵێ:
مانگە، هەتاوە، زەنگە، سەرمێزە، پەنجەرەیە
شاڵێکی شینە
کە لە سەرتەوە دەردەچێت
خەون دێت و
دێت
بێ هیچ قسەیەک
بێ هیچ کۆتاییەک...